

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 óra 1.50 K 1 óra 2 K
1 évre 18 K 1 évre 24 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208.

Felölös szerkesztő: Hajós József.

Merényletterv az adózó polgárok ellen.

Aki a Fejérmegyei Naplóban "Telekértékadó" cím alatt megjelent cikkeket elolvassa, bátran azt hiheti, hogy itt valami új föllederésről van szó! A ki némileg ismeri azonban a világ közgazdasági főkérvéseit, ezen meselyog. Nemcsak azért, mert ezek az eszmék Angliában, Amerikában: a több millió lakossággal bíró városokban évtizedek óta tárgyalás alatt van "betterment" név nevezik — de valóban nevetni lehetne, ha nem volna oly szomorú, azon, hogy Fehérvár e kis, merőben más típusú város, a telekértékadóval kacérkodik és abban látja az országot terhelnek egyedül kiegyensúlyozási lehetőséget. Erre az elaboratúra csak néhány megjegyzést óhajtunk tenni. Először is egy kopira nuake, melynek eredetijét Pihler Gyula ur csinálta és dacára annak, hogy ő érti, hogyan kell a szavakat forgatni, a mézes madzagot beadni, mindenütt, ahol okos, gondolkodó emberek voltak, kicserélték bankkúsr, nemzetellenes, tervei-vel együtt. Így minap a Magyar Mérnök és Építész Egyesületből is, ahonnan, eltűnt szegény szemre visszavonván elméletét, indítványt.

De hát a mi városunk nem azért ókoronozó, hogy mindaz, melyre a "modern" jöhet van sütre, meg ne próbálja! Távol áll tőlünk, hogy a "Telekértékadó" fejtegetéseinek egyes tételét sorba megoldjuk, okos ember elolvasson, látja, hogy ez egészen más világra,

egészen más viszonyokra áll és a Fehérvár számára történt kopirozás szarancsólén balfogás.

A legesenyűbb fogás azonban — Pihler ur ismert ennyes veszője — mely azt állítja, hogy a város községén parlagon hagyott földek, áras drága telkek állanak, melyet csak azért vett tulajdonos, hogy megvárja míg ott körülötte a fejlődés nagy lesz, és akkor drága pénzért eladja.

Aki ilyet Fehérvárról állítani, az aki ilyen telkeket, avagy ly císből megvett ingatlanokat al tud mutatni, az enyhén néha vagy idealista, vagy aszkori Diogenes, akinek azonban lámpája oly teljesen világtól, hogy ott is talál valamit (!) hol mások hiába keresnének. Amely andorító volt pl. mikor magyar népközt, néhány,

mungó szolgabíró megbélyegzte általánosságban, hogy a hadisegélyből 1-2 koronából, országra szóló daridékát csaptak, ep oly megbélyegzendő az a hamis jelző, hogy itt a telek-spekulánsok ellen akarnak adót hozni. Amint ott a cél világos volt, t. i. a hadisegély felemelésének kijátéka, úgy emitt nem kétségtelen, hogy hi alattomos érvvel akarnak hivatkozni egy öngyilkosságra vezető adópolitika számára!

Egy szóban mérhetetlenül elszomorító! Olyan emberek akarnak országot adó, csaknem 2 millió koronányi adót bevasalni, akik mint az a cikk mondja: a város határában laknak egy vagy két szobas lakásokban." Szóval a legszegényebb emberek. De már itt fel kell emelintak szavunkat! Mert az még sem járja, hogy a szegény népet mert másként már megélni a drága lakásokban képtelen, kitűldöztük a városon, kivitt, és akkor meg utánuk uszítják az adóbekeket, hogy ott is halálra maradják őket.

Kétségbeejtő az, ami itt Magyarországon folyik a történelmi magyarság — kizipolyozására, teljes tönkretetésére.

A háboruban a felelőtlenül gazdálkodó rétegek, melyek a magyarságtól mindig messze állottak, hihetetlen vagyonra tettek szert véreink rovására, melyet sietnek most elhelyezni. Mit keresnek vajjon e célra? Az ingatlanokat: földbirtokot, házakat és telkeket. Bár a történelmi magyarság szívósan regasskodik a földhöz, háshoz és inkább kopál, véreire dolgozza a tenyerét, de azt a kis parcellát, mi nek a drága hájai földből jutott, odaadja kényssérből! Az emberi gonosságot ezen undok hiénái csőjuk előlérsére mindig kitalálnak alkalmas eszközöket, hogy ha általuk embertársaik százezrei is pusztulnak bele. Ime, hogy kénysszerűk háza, földje elhagyására azt a szegény, egyoncslázott magyart. Kitalálták a telekértékadót, mely talán Londonban, Párisban vagy Berlinben jogszerű, ahol néhány négyzetlő milliókat ér, de nevetséges nálunk, pláne egy kis városban, ahol senki sincs, aki spekulácíróra a városi bizonyos

területet lefoglalná és ezáltal a fejlődést megakadályozná.

Micsoda gonosság volna valakitől azt az adót követelni, amely a legkedvesebb körülmények közötti beépítés vagy megújulás által adandék elő. Ha valakinek egy kis viskója van, a szállóit itshely háza, ahol ő megtelepedett, boldog, melynél nagyobbbat építeni anyagi eszközöké nincs, szabad azt sújtani

oly óriási adóval, tradicionális öreg családi fészket ott kelljen hagynia és kivonulnia a periferiákra, hogy egy hiéna oda beköltözhessenek?

Nem uraim, a tradíció, a nemzetfenntartó elem megőrzése és pedig ott, ahol az élt és fejlődött, van legalább is oly fontos feladat, mint a kömsis, hírtelen meg gazdagodott úszernépek dédelgetése!
Fabián, Gáspár.

A legnagyobb veszedelem.

Boldogult gyermekkorunkban olvastuk mesében: Egzakadás, földindulás, száladj te is pejtás!

Es a tragikomikus história jut az eszünkbe most, hogy a keresztény sajtó érdekében megindult országos mozgalom idején a szabaddómives lapokat olvasunk.

Csináltunk mi már mindent ebben a szegény országban, hogy aiv keresztény népközt álmából felrassuk. Alapítottunk katolikus köröket, szövetkezeteket, indítottunk apróbb és nagyobb lapokat, csináltunk keresztény munkaszevesztleteket, kongresszúkat, néppártot, népművelőseket. Némi kirittakadás miadig felhangzott onnan a tulajdai berkekből, de aztán elhallgatott, mikor kitűnt, hogy nem kell nagyon félni, nem lesz pogrom. Még a legnagyobb ellenessévet kellették a kongresszúkat sejtjük, hogy miért.

De ehora süszavár még soha sem volt odaát, mint most, mikor a keresztény sajtót egyszerre országossá, hatalmasá, döntő erejűvé akarjuk tenni. A Világ napról napra cikkes eljelen. Eleinte csendes humorkával kezdte. De mikor látta, hogy es nem használ, hogy a munka megy tovább, hogy a százesrek, milliók egymásután gyűlnek azok megértése folytán, kik nem akarnak beleszorgodni abba, hogy a magyar sajtó egyetlen sajtója csaknem kizárólagos sajtója legyen" most, mikor egyre nyilvánvalóbb lesz, hogy ez a keresztény magyarságot megmenteni egyedül képes gondolat mind több és több hívőt uszer magának nemcsak a katolikusok, de a földindult és értelmes protestáns emberek körében is: most szörnyű véskiáltás hangzik a páholyokból. Itt az északadás, földindulás!

A Világ vasárnapi számában kiházza a véres kérdést az egész komolyan teszi a hadakozást Bangha páter ellen. Először konstatálja, hogy es (t. i. hogy keresztény emberek is hozná

marnek immár ssagolni a magyar sajtó dolgához) "immárv elvittzahalatlanul és tetagadhatlanul a felekezeti gyűlölet eddig titokban szított tűzének nyílt kioldbanását jelenti. Hogy ez az akció az egész országot behálózza s nyíltan hirdeti az elkövetkezendő harcot-fajok és felekezetek ellen!" (Itt a cenzúra a jeles lap páv sorát kihunata; képzeltük, mit írhatolt!)

Aztán ő, a cenzúra állandó ssidalmassója, legdramább ellonsege, ő a gondolat, es sajtó-szabadság öblőhangja hirdetője, mint a törbe esett róka jayzesékel fűhöz fűhoz cenzurédert. Először kérdést intéz a "művelt" magyar társadalom: hogy helyesli e a belső béke nek ilyenlén való felborítását? Kérdést a kegyurakhoz (hm! hm! a Világ már a kegyurak kal is szóba áll!) és ezek között elsősorban Budapest székesfűdroszhoz, hogy ezekben az időkben az ő kegyuri tudással és beleegyezésével törtéjke a templomoknak a legmesszebbmenő társadalmi és politikai igazgatóságra való felhasználása? Végül a kormányhoz, hogy tudatában van-e annak, hogy hova feloldhatik Bangha páter igazatása? Aztán kijelenti, hogy ha ezekre a kérdésekre meggyugtató feleletet nem kap, akkor sajnálatlál bár (e kis ártatlan!) de: „mi is kénytelenek leszünk a belső békeséget felborító törekvés megakadályozására ugyan azokhoz az eszközökhöz fordulni, amelyet Bangha páter es tábora használ." Így.)

A választ a magunk részéről megadhatjuk a kedves Világnak. Bangha páter es tábora semmit sem tesz a belső béke felborítására. Nem igazat sem fajok, sem felekezetek ellen. Nem bánt sem tótót, sem románát,

*) Ez a cikk a Világ vasárnapi számában jelent meg s másnap, hétfőn Bihari Mór páholytestvér már interpellált (igaz ravassal, sem a templomok, hanem az iskolák törya előtérbe) ebben az ügyben a főváros közigazgatási ülésén. Így dolgoznak ők!

sem svábot, sem vendet, sem horvátot, sem szerbet. Még zsidót sem. Nem sárt sem re formátust, sem evangélistát, sem görögkelelt, sem unitáriust, sem mohamedánt. Még zsidót sem. Csak annyit akar, hogy engedjék meg nekünk keresztény magyaroknak is végre az újszírás, hogy a magyar nép és intelligencia végre ne legyen kéaytelen okvetlenül — hogy is mondjuk — szabadtómives szemüvegen át nézni a világ eseményeit.

Bangha páter és tábora nem fog szekularizációt hirdetni a hadsergészallitók és bankók vagyona ellen, mint azt a mai magyar (?) sajtó naponta teszi az egyház vagyonaival szemben. Nem fogja rászabadítani akarni az ország keresztény népét a zsidó wertheimkassákra, mint azt a Világ finomabban, burkoltabban, a Népszava nyíltan és brutálisan naponta teszi a kereszténymagyar lati fundumokkal szemben. Nem fogja kidobni akarni a zsidó rabbait az iskolából, mint azt a VNág és Népszava az ország keresztény vallásának papjaival tenni akarja. Nem fog ordítani a Talmud Tóra egyesületek ellen, mint azt a Világ és a Népszava a mi Mária kongregációinkkal szemben cselekezi. Nem fog értelmelen piszkba mártott tolatlalmi sőt Balthazár református püspök sem a budapesti fő rabbi ellen, nem fog beleegyezni sáros, patkós csizmával becsatolva, tisztá életkebe, hogy ezzel a csöcselék durva röhögését nyerve jutalmul, mint...

Ez a tábor, ez a sajtó egyet akar. Tisztességet, becsületet, igazságot az egész vonalon. Mert ma nincs. Megakarja isrombolni a szabadság, tisztaságesebb Magyarország alapját, mert látja, hogy különben elvesztünk. Ezt akarja és semmit

mást. Akinek ez nem tetszik, tegyen róla!

Még valamit. Először: a Világ fenyegetéseitől nem féltünk. Ő már olyanabb... csaközökhöz nem fordulhat... az eleintünk való küzdelemben, mint aminőket eddig használt. Eután már — ha úgy tetszik, csak a farkóbot jöhet. De ott astán okvetül pül mi leszünk az erősebbek. Másodszor: ne feleddje a Világ, hogy Groszország kinyitlt számú keresztényei nemcsak a cárt ugrasztották meg, nemcsak a generalisokat akasztották fel, hanem a zaidó szerkesztősegeket is kifüstölték, illelőleg kerdik kifüstölni. A hasugsággal nem lehet a végletekig dolgozni.

Végül a mi vizsgatásunkra ennyit: Emberek, úgy látszik, most az egyszer az igazi utra léptünk, mert odatt igen haragszunk és igen félünk! Tovább! Előre! *Sigma.*

A balatonvidéki villamos művek.

Nem először hívjuk fel olvasóink figyelmét erre a nagy fontosságú vállalkozásra, amely a Balaton mellékéről kiindulva nemcsak a Danántul előrehaladásának volna emeltyűje, hanem az egész országban sem volna hozzá hasonló alkotás. A külföldön éppen nem ritkák az ilyen nagy villamos művek, magam Amerikában ilyeneket jártam meg óriás területeket, a melyek a mi fél Magyarországnaknak megtelelnének.

Megirtuk, hogy Battyhány Lajos gróf val. b. t. tanácsos Károly József gróf főispánnal és a vállalat vezető mérnökeivel a városban az utóbbi körülmények között ismertette az egész vállalkozást.

Azint említettük már, a Balatonvidéki villamos már réseben működésben volt már, a mennyiben Assóféből kiindulva s átmenve a Balaton tiszó oldalára, nagy területet ellátta már villanyvilágítással. Ez a vállalat óriási kiterjedne és a Danántulnak egy negyedrészt hálóná be.

A közelebbi terv az urkúti szénbányából indulna ki s körülvenné az egész Balaton villamosvasúttal, belevonná a körbe Veszprém világitását Hajmáskért s eljönne Szabadbattyányig.

A távolabbi terv pedig így alakulna: villamos vasút Budapestről Székesfehérváron keresztül Nagykanizsáig (én így gondolom): érintené Pétey usán Sósutatót, Vált, Verebet, Pázi, Mándor, Nadapót, Sankorót vagy Vándor helyett Nyéket Velencét Pékozdot, szóval a megye nagyobb és utasos községeit és Fehérváron Szabadbattyányon Polgárdin, Lepsényen keresztül síklona tovább a két Balaton föld vize felé.) Nemcsak villamosvasutat röpítene hanem ellátná a teherforgalmat, a világitást, ellátná a közüzemeket, a mint pl. Vasmegyében Ikervár környékén megvan már s hogy az összes házakat villanoyal világitják s az összes csöpleceket a villanyerő végzi. Csak hellekakaszják az össekötetést a fónyalba és élvezik a villanyerő nagyszerű áldásait.

Mi van már meg ezekhez a nagy tervezésekhez? Először a pénz. A Kereskedelmi Bank 12 milliót vagy amennyire szükség van, befektett ebbe a nagy vállalkozásba. Aután megvan a szén Urkútnál, ahonnan az eddigi számítások alapján 100 évre elegendő szén bányászható, a mely hozzávetőleg 70 millió mm. szénre fogja elegendőre elegendő 20 millió kilovatt előállítást teszi lehetővé. Ezentul

mégvan a már működésben volt balatonmelléki villamos mű.

Székesfehérvárnak most az lenne a feladata, hogy bekapcsolódna ebbe a nagy vállalkozásba s egyik nagy fogyasztója lenne a villamos műnek. Nem mint részvényes, hanem mint fogyasztó állana be a nagy műbe: szóval elősegitené annak nagy sikerét.

Erre a feleletet néhány hónap múlva adhatjuk meg, ha majd a társaság is megadhatja a választ arra a kérdésre, hogy mennyiért szolgáltatja nekünk az áramot. Ha olcsóbban adja, mint a Phoebus és ha azt látjuk, hogy vele békésebb lesz az együttélés, akkor Phoebuséknak szives lételebe ajánljuk magunkat és kimondjuk a jelszót: Vájlunk el. Hogy hogyan válunk el, ez a jövő kérdése, s fő most az hogy a Balatonvidéki villamos mű minél olcsóbban adassa nekünk az áramot. Annyit már most is mondhatunk, hogy a hangulat az új mű mellett van, illelőleg nem is lehet másként. Ilyen lesz a hangulat sőt még ilyenebb a megyében, ahol egészen új világ örömeinek mézét kínálják izlelésre.

Mi hisszük, hogy az új vállalat beennünk csak nagyhatású támogatóját fogja találni.

Bilkei Ferenc.

A szerzői jog lefoglalása. Oroszországban a bolsevik orosz kormány kimondta, hogy ezentul minden irodalmi és művészeti alkotás az állam tulajdonát képezi. A kibecélt ukáz kijelenti, hogy a szerzői termékeket kizárólag az államnak van joga kiadni és terjesztetni. A szabadság jelszavával jár bolsevik kormány tehát oly hallatlan terrort alkalmaz, melyhez hasonlóan még nem volt példa a világ és a gondolat szabadság történelmében.

SZEIB ISTVÁN
székesfehérvári községi elemi iskolai igazgató-tanító
1860—1918.

Kettőtörte a vihar a fát melynek árnyékában hosszú évtizedeken át virágok díszlettek; lombtalanná lett a kert, melynek öreg fájából, mint a zsongó méhek, több generáció szivta magába a tudás, vallásosság, erkölcsösség és hazaszeretet édes nedvét.

A tanúgynek egyik buzóg és köztisztéletnek örvendő lelkes munkása, az ifjúság szerető apja, gondozója, nevelője, a legjobb férj és gondos családapa, az igazi, őnzellen jó barát: Seib István — fájdalom — nincs többé! ve lünk.

A munkás élet kialudt; a szépért joért lelkesülni tudó nemes szív kihűlt. S annyi fáradsalmas év után ott alussza most már örök, csendes álmát a halottak csendes, néma nagy birodalmában, a hól a bölcsélet is megadva, megtörve hajtja le fejét, a hová csupán az élet nem kiserheti el az embert.

Seib István, elemi iskolai igazgató tanító f. hó 3.án sokaknak igaz és nagy bánatára elhunyt.

Nem magának és nem hiába élt! Ezekre megy tanítványainak száma, kik hálás szívvel, nagy kegyelettel fogják emlegetni mindenkoron. Mig élt, sokat fáradozott; a mostoha sors ugy szólva munka közben szolgáltotta a közünlük; a jól megérdemelt pihenést, fáradozásainak édes gyümölcsét nem is élvezve.

Nagy szeretettel, bámulatos lelkességgel, önfeláldozó, hősi kitartással küzdött, munkálkodott a szent ügy szolgálatában ugy szólván utolsó lehelletig, mig fel nem emésztette testi erejét a gyilkos kór, mely ellen hasztalanul viaskodott. Elégelt, ellángolt mint a fáklya, mely másra hinni fényességét és önmagát emésztve elmulik, megsemmisül. Férfikóranak, munkás életének telén dől ki, mint a villámsújtotta tölgy! Ugy esett el mint a harcos, kit zászlója mellett ér a gyilkos sorúzás s összereszkadt e tövistermő életpálya gyorsan pusztító küzdelmeiben.

Seib István nemcsak az iskolában volt nagy, de nagy volt a családi életében is. Házasságát az Eg kedves, jó gyermekekkel áldotta meg, kiket végtelennül szeretett s jövőjük biztosításáért sokat, nagyon sokat fáradozott, a még csak személté nem hunyta. Ötvegy és három kiskoru árvának zokogása kísérte őt sötét sírjába,

hol nemes szíve most már megpihenhet.

Seib István, a te egész életed a közjó, a közműveltség előmozdításában — a társadalom által is elismert hasznos működésben telt el. Megérdemled, nagyon tisztogáltál, hogy emlékedet ne feledjék el azonnal, miheiyt a sötét hantok szeméink elől elitakarnak.

Faj és remeg a szívem a megilletémetől, midőn drága, soha el nem múlt emlékedet felidézem, te feledhetetlen, igaz, tiszta szívű jó barát, a kit oly sokan szerettek. Miért is mentél el, miért is kellett oly korán elcsúsznod megpihenni oda „a hol már nem fáj seinni.“ Ah, mennyire tisztelünk, szeretünk, becséznék még továbbra is, soká, igen soká, csak ne siettel volna el oly korán közülünk! hiszen te is nagyon szeretted, nagybecsűlted azt, aki arra érdemes volt s akihez azután szived egész melegével vonzódtál. Ah, miért is hagyta el bennünket ily korán? ... miért is siettel ily korán megpihenni?!

Hátrahagyott drága hozzád tartozóid, szerető kártársaid, hálás tanítványaid és tisztelőid egész serege összereszkedett szíved álltunk körül szavalatod — nem akvra hinni, hogy életpályádat bevégeztél — meghajolva a súlyos csapás alatt, a gyász és kötésg sötét

óráiban Urunk és Istenünk kegyelméhez fohászokodunk s ennyit lest igyekszünk keresni azom tudatban, hogy életed nem volt nyom nélküli, előbbanó láng s közel meg évtizedre terjedő munkásságod, melyet oly nemes önfeláldozással teljesítettél; — örök emléket állított szíveinkben.

Igaz könnyeket hullattunk elmulásod felett. Megérdemled a könnyeket, mert hű, jó és nemes voltál itt e káldelmes életben s az maradsz emlékedben is.

Halálod méltán borítja gyászával az iskolát; — gyászos végzetted nagy vesztésséggel sújtja ügyünket, bajtársaidat egyaránt, mert mindig kiváló képességűdtől, hivatásos retetedtől még igen sok jót várhattunk.

S most, midőn megtört, nemes szívedet immár a hideg hantok tartják, én is elbucszom tőled feledhetetlen Seib barátom. Sokat szenvedtet testednek adjon nyugalmat csendes sírodnak bus éjele s halhatatlan lelkednek jenyekedjék az örök világosság. Legyen porladó tested felett könnyű a föld, amelyen — legutóhezzel pályát futtattad, meg ritka kötelességtudással s önfeláldozó lelkesedéssel. Nyugodjék békében!

Seib István, Isten veled!
Seikiay P. Gyula
ny. hír. tanfolyósnál.

HÍR- ÉS SZÓRMEGY-NAPLO

Személyi-hír. Dr. Saára Gyula polgármester ma reggel Budapestre utasolt, ahol a város és községfejlesztő r. t. igazgatósági ülésen vett részt és különféle városi közügyekben járt el a miniszteriumokban.

— **Szociális gát.** A keresztény nők szövetségében pénteken este hat órákor előadás lesz. Az előadást dr. Potyondy Imre püsp. útkár tartja, előadásában Perkins Gilman „A nő gazdasági helyzete” c. munkája első részeit fogja ismertetni.

Székelly egyetemi tanár 50 000 korona alapítványa. Dr. Székely István utvári tanácsos, nagyváradi preláus-kanonok a budapesti egyetemi hittudományi karán az újszövetségi szentírásstudományi tanára az elmúlt évben a theologiai fakultáson létesített 30.000 korona alapítványát most újabb 20.000 korona adományozásával, ötevenzer koronára kerékkelte ki. A régebbi 30.000 koronás alapítvány kamatai az irodalmi és tudományos célra lesznek fordítandók, míg a most átvevett 20.000 koronának kamataiból két orvoskari ösztöndíjját fog a hittudományi kar adományozni.

— **Március 15.** A székesfehérvári kath. főgimnázium Vörösmartyó emléképpörkö 1918. március 15-én délután 5 órákor tartja belépődíj nélküli hazafias ünnepségét, melynek műsora a következő: 1. Himnusz. 2. Ünnepi beszéd, mondja Tekál Dezső, új. elnök. 3. Abrányi Emil: A hazaszerelet. Szaválja Fokter Lajos; VI. o. t. 4. Lavotta szerelme. Negyszólamú ének zenekarkisérlettel. 5. Várnai Zseni: Anyám én akkor mindig jó leszek. Szaválja F. Nagy Lóránt. VII. o. t. 6. Magyar dalok. Karének. Vegyeskarra alkalmazta Hermann László. 7. Abrányi Emil: A napok magyarsága. Szaválja Keszey István VII. o. t. 8. A Lauschmann József-féle jutalomkönyvek kiosztása. 9. Bara I. Magyar induló. Zenekar.

— **Újabb szénzállítmány.** Székesfehérvárnak. Szigy Lajos főrendi főkapitány tegnap ismét személyesen járt fenn Pesten. Rau Gottlobnál, az Országos Szénbiztonság elnöknél, hogy városunk részére a szükségesnek megfelelő mennyiségű további szénzállítmányokat eszközöljön ki. Az elnök ígéretet tett, hogy a közeli napokban ismét nagyobb mennyiségű fogvasztási szenet utal ki Székesfehérvár részére. Ismertette a főkapitány azt a sanyaru helyzetet, amely Székesfehérvárott a közfürdőt illetőleg fennáll. Egyetlen polgári fürdője van most a városnak, az Árpád-fürdő és szénhiány miatt ez is csak oly korlátozott mértékben tartja fenn üzemét, amely már közegészségügyi szempontból is komolyan aggasztó. Arra kérte a főkapitány a szénbiztonság elnökét, hogy tegye lehetővé az Árpád-fürdő üzemének folytonosságát. Erre vonatkozólag is ígéretet tett Rau Gottlob.

— **Kondor Ernő a színházban.** A szombati előadásra Krausz Veronára megkezdte a jegyek árusítását. Az énekszámokat részben zongorán egy ismert zongora művész, a népdalokat pedig Pocsár Zoltánra kíséri Kondor Ernő, mint az primás vezetése alatt.

— **Pollák Árpád meghalt.** A városnak egy régi megismert alakja elhunytól kérdülnek. Kevesen nem ismerik a név ismerték, jóelmekkel válnak meg róla. Szegény, munkás iparosbóli névadó urcai háziulajdonos. Ez azonban kevesebbet érdekel, mint az, hogy ő volt a fehérvári Ház humonistája. Amint a neve mutatja, ősei nem Árpáddal jöttek át a vereckei szoroson s bősége fölött nem falusi menyecske dudolta az általódalt. Ebből következett, hogy a magyar nyelv természetével sohasem tudott békességbe jutni. A közélet szörnyen érdekelte s különösen a piac állandó ellenőrző gondját képezte, a közgyűlésen mint vilinista v. b. tag gyakran szónokolt. A sorsa az volt, hogy kacsakaringós mondatokba keveredett, amelyekből csak az. Háznak élénk és farszögő derűltsége mellett tudott kikeveredni. A rendőrséggel sem levén megelégedve, állandóan éles kritikával kísérte működését s így a jogos és tulundó bírálat örvényei folytonosan elyűléssel fenyegették. Széchenyi Viktor gróf főispán egy világot le nem intette volna, szinte látszott rajta a helki élvezet, amellyel fölcsalásait kísérte s amelyet az állandó közbeszólások elkeprelhetetlen tarkává és mulatságossá tettek. Most aztán elphélt a piacok lárdhatatlan ellenőre. Elment egy másik világba, ahol drága köztára nincs szükség s amit mernek, igazságos és reszrehajlatlan mértékkel mérni ki.

— **A villanyvilágítás.** Egyetlen oknál a villanyinségnek eddig csak a szénhiányt tudta adni a villanygyár és a városi hatóság is csak ezt ismerte el. Most már van szén, annak dacára az áramszolgáltatás korlátozásait nem enyhítik. A villamos telep legelőbb a viszevőketi üzem folytonosságát biztosítja, hogy legalább szét kapjunk az eddigesen. Ideje volna már a villamos erőre berendezései ipari üzemek érdekében is valamit tenni. Kéneleg a hetek óta nem világító közvilágítási lámpák szava. Néhány utca már hetek óta nem ismeri a közvilágítást. Feltételezhető mondanunk, hogy ez távol sincs előnyére a közbiztonságnak és különösen kifogásolható ez azért, mert ezen igazán könnyen lehetne és kelleme segíteni.

— **Kaveggia rendőrtanácsos** irdabelli nyilatkozata Farkas Zoltán elítéléséről. Nem bűnékből, de tisztán a közértelet kedéért. Alulírott, mint a m. kir. közlekedési miniszter által Losonc város közlekedési viszonyainak a helyszínen való vizsgálataival megbízott budapesti m. kir. államrendőrségi tanácsos ezennel hivatalosan igazolom, hogy az általam pénzbüntetéssel megbüntetett Farkas Zoltán városi főmérnök a vonatkozó miniszteri rendeletbe átköz szabálytalanságokat, illetve kihágást nem önérdékből követte el, hanem mint egy közintézmény vezetője ebbe éren kötevékenységéből kifolyólag esett bele és egész eljárásom alatt azon meggyőződésre jutottam, hogy őt hasonlítás, vagy önró anyagi érdek egyáltalán nem vezette. Losonc, 1918. márc. 9. **Kaveggia Béla,** budapesti m. kir. államrendőrségi tanácsos, miniszteri megbízott.

— **Hangverseny.** A zeneiskola tanterülete március 15-én este fél 9 órákor a zeneiskola termében rendezt. Magyar estélyi. Bemutatóra került Botlykay hegedűszonátája. Listt koronázási misé jónes. Benediktusa, Goldmark zongorabűse, Chován magyar tánci stb. Ez alkalommal mutatkozott be Dobory Mária, a zeneiskola új tanára. Szólót játszik Hermann László is. A közreműködők: Schwarzbach Flóra, Waldmann Rózi, Dobory Mária, Klöcker Józsefné, Hermann Ede és László, dr. Kneifel Ferenc, Jámbor Zsigmond. Két koronát belépőjegyek a zeneiskola helyiségeben válthatók. Érdeklődőket szívesen látunk.

— **A Kávéházi árak.** Közölték, hogy a főkapitány szükségét látja annak, hogy a fehérvári kávéházak árait szabályozza és olyan mértékbe szorítsa vissza, amely megfelel a tenyleges viszonyoknak és nem a kávéosk érdekeit tartja csak szem előtt. Bekerte a kávéosk ipartársulatának erre vonatkozó javaslatát a most érvényben lévő kávéház forgalmi árának feltüntetésével. Ebből a főkapitány arra a megállapításra jutott, hogy a fehérvári kávéházi árak sok tekintetben még a pesti elsőrendű kávéházak árainál is magasabbak. Érthető, ha ezt a főkapitány jogosnak el nem ismeri és értekezletet fog összehívni e kérdés szabályozására.

— **Főlegetik a Fertő egész nadasát.** Nagyfontosságú rendelkezést intézett a földművelési miniszter Sopronvármegye alispánjához. Nem kevesebbet kíván benne, mint azt, hogy tízenegy nap alatt a Fertő birtokosai kaszálják le, vagy egészék el Fertő tavának az egész nadasát, mert kúmban katonaságot fognak e munkálat elvégzésére kirendelni. Ez nem lesz éppen könnyű feladat. A Fertő nádját jelen sztoktak lezárni, mikor a fő befagy és az emberek a jégben horzsolhatnának a nádhoz. Most azonban már elment a tél, tehát nem lehet megközelíteni a Fertő nadasát, hanem 100 kett egész az egész nadasát. Azért van erre szükség, mert csak így remélhetjük, hogy már május havában újra megjelenjen a nád, mely hatalon kitűnő zöld takarmányt ad. Erre a zöld takarmányra nagy szükségünk van állattenyésztésünk fenntartása végett.

Emek az érdeke leges a miniszter sreme előtt, mikor elrendeli a Fertő nadasának a főlegetését. A Fertő birtokosai milliókat fognak szerezni. A takarmányforgalmi részvénységi társaság már is készülletek tesz, arató gépeket fog a Fertőhöz szállítani és a készletet vagy drót kötélpályán, vagy merei iparvasúton szállítja el.

— **Borsó és burgonya egyidejű és egy helyre való vetése.** Most, mikor a jeltő: minden talpalatnyi földet lehető legjobban kihasználni nagyon megkívánjuk, sőt követés re méltó eljárás: olvastunk egyik német szaklapban, melyet, mint nagyon okserűt és időszerűt ajánlóan a következőkben ismertetünk: Keletfrieslandban, a burgonyával egyidejűleg annak vető gödrébe borsót is vetnek. A borsó hamar kikel és így korán lehet az első kapálást eszközölni, ami nemcsak a talaj tisztántartásáért, hanem téli nedvességének konzer válása tekintetében is igen fontos.

A burgonya kikélese után a két növény igen jól megfér együtt sőt kölcsönösen jó hatással is vannak egymásra. A borsó mint pillangós virágú növény lényegesen gyűjt, mely a későn érő burgonyának javára szolgál; viszont a burgonya hasznára van a borsónak ártalmi; hogy szára támasul szolgál, különben a földön elterülő borsó szárának. Tápanyagfelvétel tekintetében, a korábban érő borsó éppen nem át a sokkal később érő burgonyának. Magától értődik, hogy a sikeres eredmény előfeltétele a jó erőben levő talaj a jó megmunkálás és elegendő eső vagy öntözés. Különösen ajánljuk ezt, a háború óta kerteszkedő fölgyeink és uraink figyelmébe, mely által egy helyről és egy időben kétféle terményt nyernek.

— **Adomány.** Báró Gudenus Ervin a szegény családnak 10 koronát adott.

— **Leninek nagy többsége a kongresszuson.** A „Times” pétervári levelezőjének jelentése szerint a szövetségi munkaszaj kongresszusa tegnap óriási többséggel elfogadta a bresztlitovszki békeszerződést. Ennek a szavazásnak eredménye biztosítja Leninek a sikerét.

— **A zöld nád mint takarmány.** A végéhez közelendő tél idején ismét nagyon erősen kísért a takarmányhiány, amelynek enyhítése céljából a földművelési miniszter rendeletet küldött. A szlász és erőkormány logyán levett az állatokat inkább új zöld takarmánnyal kell etetni. A friss takarmányok között első sorban jön tekintetbe a zöld nád. Hogy azonban friss zöld nád teremhessen, a régit le kell kaszálni vagy felégetni. Ezért földművelési miniszter rendel, hogy azok a birtokosok, akiknek 10 holdnál nagyobb nádasuk van, ok. velenül termeljenek zöld nádat. Ha a tulajdonos nem hajlandó a régi nádasat lekaszálni vagy felégetni, erre a célra kőserőt vagy katonai erőt kell kirendelni.

— **Szeptó; majtolt pörösnes arcútszátlanóság** Apólasára biztos hatású szer a „Kofona teljerm” (ezelött Crème de Laktine), mely párszori használat után az arcot párszorosimává és hóhérré teszi. Egy kis tégely 1:50 K. Nagytegely 3 K. Kapnató Szűs Róbert gyógyszerárban.

MOZI.

Az Apolló igazgatósága közli: A Vörös Sámson. A „Phoenix” filmgyár a magyar filmpárt európai színvonalra segítette. Ezt leginkább a „Vörös Sámson” c. filmdráma igazolja. A darab meséje felette érdekfeszítő és vonzó, melynek alkalmasabbat még alig láttunk vásznonra vetítve. Amilyen meglepő a darab drámai felépítése, olyan meglepő az egymást kergető jelenetek szépsége. Csontos Gyula, Lenkefy Ica és Uray Tivadar alakítják a főszerepeket olyan bravúrral, hogy a kalföldnek sincs férfi, vagy női stárja, aki fölülmulhatná őket. A rendezés is mesterei. A szenzációs magyar filmdrámát pénteken, szombaton és vasárnap mutatja be az Apolló-színház rendez helyárok mellett. Előadások pénteken és szombaton fél 7 és fél 9 órákor, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor.

**Julius Caesar, a gigantikus filmóriás, mely a világ filmpro-
duktumának leghatalmasabb, leg-
becesebb, legklasszikusabb alkotása,
még e hó folyamán bemutatóra kerül az Apolló-színházban.**
Az irodalmi becsű, monumentális
filmbemutatóra már most felhívjuk
a közönség figyelmét.

Az Uránia igazgatósága közli:
Az élet éjszakája-ban általános
feltűnést kellett orvos Carl Götz
ma pénteken egy napos műsorban
mutatkozik be az Uránia közön-
ségének. A kép címe „Az ember-
gyűlölő” dráma 4 felvonásban.
Carl Götz alakítása olyan mesteri,
hogy az általános feltűnést kellett.
Szombaton és vasárnap közkíván-
tra az Obsitos kerül színre.

A szőlősgazdák figyelmébe.

Ugy a termelők, mint a
fogyasztók minden igényét
kielégíteni törekvően, elhata-
rultunk, hogy tagjainknak a
beszállított törköly minden
métermázsja után, ha kész-
pénz helyet pálinkát óhajtanak,
két (2) liter, jöminőségű pá-
linkát adunk. Aki pedig ki-
való minőségű pálinkát kíván,
a törköly minden métermázsja
után három (3) litert
kaphat kedvezményes (19 kor.
30 fill.) áron.

A közfogyasztás kielégítése
végett pedig forgalomba bo-
csájítunk a miniszteri rende-
leteknek megfelelő minőségű,
40 fokos pálinkát, még pedig
maximális áron alul: hu-
szonkétkorona helyett *husz
koronáért*. Ezt a kedvezményt
azonban elsősorban tagjaink-
nak nyújtjuk, de ezek igé-
nyének kielégítése után más-
nak is juttatnak belőle.

Arra kérjük tehát az érde-
kelteket, hogy a kívánt men-
nyiséget irodánkban (Kigyó-
utca 37.) sürgősen jegyez-
tessék elő.

Egyben—figyelmeztetjük a
tagokat, hogy a kedvezmény-
eket csak az üzletrészek tel-
jes befizetése után élvezhe-
tik; sziveskedjenek tehát az
esetleges hátralékokat mielőbb
letörleszteni.

Egyben újlag arra kérjük
a szőlősgazdákat, hogy törkö-
lyüket most már haladéktalan-
ul szállítsák be, vagy
esetleg jelezzék a beszállítás
akadályát, nehogy a főzés
fennakadást szenvedjen.

**Székesfehérvári Központi
Szeszfőző Szövetkezet
Igazgatósága.**

Hatósági hirdetésny.

Mindazon gazdák kik a
város Közélelmezési hivatalá-
nál lőerótakarományt rendeltek,
hétfőn azaz f. hó 18-án je-
lentkezhetnek érte.

Széhehérvár 1918 márc. 14.

**Köhögés ellen kitűnően bevált
báziszer a Sörk-pasztila. Egy
doboz ára 1.50 korona. Kapható:
Sztűs Róbert király-téri
gyógyszerárterában.**

A kiskertek kiosztása.

Értesítjük a kiskerteseket,
hogy a kiskertek kiosztása a
kvótázóképp történik:
A tavalyi bérlok régi par-
cellájukat újból megkaphatják,
és azonnal hozzáfoghatnak an-
nak megmunkálásához, amint
a bérösszeget kifizették. Fi-
gyelmeztetjük azonban őket,
hogy: aki a tavalyi kiskertjei-
ről lemond, annak az új terü-
leteken három-négyszer akko-
rát juttatunk.

A tavalyi kiskertekből — az
u. n. Várallónál lévő nagyobb-
bik területet kivéve — minden-
mennyi megmarad. A Váral-
járól kiszorultak a Homokor
alatt kapnak jóval nagyobb
kiskerteket; a Sörház feletti
kiskertesek, pedig, ha tavalyi
bérletükről lemondanak, a
Kömlőkertben kapnak 300—
400 □ méternyi darabot.
Ugyanezen a területeken
elégítjük ki az ujonnan jelent-
kezőket is.

A tavalyi területekből, eset-
leg fennmaradó kiskertek szét-
osztásának idejét a napokban
közöljük.

A kiskertesek szövetségének
tagjaként csak azokat tekint-
jük, aki a bérletü összegét le-
fizette.

A befizetések országán d. e.
10—12-ig és d. u. 2—4-ig,
csütörtökön d. e. fel 9—12-ig
és d. u. 3—5-ig történhetik.

**Székesfehérvári
Hiteliszövetkezet.**

Székesfehérvár szab. kir. város gazdasági
munkabizottságától.
3061/1918. szám.

Hatósági hirdetésny.

A m. kir. honvédelmi minisz-
terium a szántás vetési munká-
latok elősegítésére kincstári
lovakat ad a gazda közönség
rendelkezésére. A lovak hám-
szerszámmal ellátva és 2 lo-
vanként egy lóápolóval adat-
nak ki. Kincstári lovakat csak
az a gazda vehet igénybe, aki
azokat megfelelő erőállapotban
tudja fenntartani.

A lóápolók a munkában részt
vesznek és a helyben érvényes
napzambórt kapják, viszont a
kincstár a gazdának minden
lóápoló után napi 3 korona
élelmezési költséget térít meg.
Azon gazdák akik kincstári
lovakat óhajtanak igénybe
venni, folyó hó 18-ig jelent-
kezhetnek a gazdasági bizott-
ság hivatalos helyiségében.
(Szögyén-Marich ház I. emelet
4. sz.)

Székesfehérvár, 1918. márc. 12.

Dr. Saara Gyula s. k.
polgármester, elnök.

Arverési hirdetésny.

Néhai id. Szezenstein Já-
nos hágyatékához tartozó
Mantz János u. 16 számú ház,
mely a székesfehérvári 527
sz. betétben A 1—2 és 5
sorszám alatt van felvéve, to-
vábbá ugyanezen betétben 1.
1—2 sorszám alatt felvett
630 □ öles öreghegyi szőlő
a rajta épült 888 számú prés-
házzal és ugyanezen betétben
2 sorsz. alatt felvett lakház
nélküli 574 □ öles öreghegyi
szőlő 1918 évi március hó
17-én d. e. 10 órakor irodám-
ban (Szögyény ház I. emelet)
önkéntes árverésen el fog
adatni.

Dr. Kisteleki Károly
ügyvéd.

Székesfehérvár szab. kir. város tanácsa.
ad. 1870/1918. szám.

Arverési hirdetésny.

A város tulajdonát képező
ugyannevezett felsővárosi asztro-
kát és pedig 1. 2. 4. 5. 55. és
56. térkép számmal jelzett par-
cellákat a veresai község
határvizsgálata alapján folyó évi
március hó 18-án délután 9
órakor a helyszínen megfoglaltat-
ás árverésen a legtöbbet igér-
nek 1918. évi március hó 14-én 1924.
évi március hó 31-ig terjedő
hat évi időtartamra bérbeveve-
ni a részletes árverési leírások
hivatalomban megtekinthetők.

Széhehérvár 1918. március 11.
Polcer Péter
gazd. tanácsnok

Székesfehérvár szab. kir. város gazdasági-
munkabizottságától.
3060/1918. szám.

Hirdetésny.

Felhívom azon munkaadó-
kat, akiknek orosz hadifoglyok
vannak munkára kiadva, hogy
a hadifoglyaikat folyó hó 17.
napjának délután 8 órájára a
városháza udvarán tartandó
szemlére vezessék elő.

Széhehérvár 1918. márc. 12.

Bajó Sándor s. k.

városi hadifogly ügyleti tiszt.

Székesfehérvár szab. kir. város polgár-
mesterától.
2694/1918. szám.

Hirdetésny.

A földmivélségi minister
1918 évi február hó 26-án
62074. ill. számú rendelete
alapján figyelmeztetem az ér-
dekelt gazdaközönséget, hogy
azokon a helyeken a hol a
lépene, sercsegő üszök és
sertésorbáncz elő szokott for-
dulni, állataikat idejében még
a legelőre való kihajtás és
szorgos gazdasági munka meg-
kezdése előtt oltassák be,
mert a tavaszi idő beálltával a
rendelkezésre álló csekély szá-
mu állatorvos nem lesz képes

az állatok beoltását rövid időn
belül mindenütt elvégezni,
Figyelmeztetem továbbá a
m. kir. és helyhatósági állat-
orvosokat arra, hogy megfe-
lelő beosztással igyekezzenek
a védőoltásokat mindenütt
idejében elvégezni.

Széhehérvár 1918 márc. 12.
Dr. Saara Gyula s. k.
polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK

Baromfi tenyésztőt keres áprí-
lis hó 1-ére gróf Széchenyi Victor
ur Oméltósága sárpentelei gazda,
sága, fizetése teljes ellátás, külön
lakás, fütes és vitágással 40 kor-
havonta. Baromfitenyésztéshez érő
falusi földműves fiatalabb hadi-
özvegye esetleg egy gyermekkel
jelenkedhetnek intézőségnek, Sár-
pentele Fejérmegyé.

Nagyobb mennyiségű tojgya-
karót ajánlhatunk tagjainknak.
Előjegyzéseket a hivatalos órák
alatt elfogadjuk. Székesfehérvári
Hiteliszövetkezet.

Egy hejárónó felvetetik. Roter
I. dórinyfőzseben.

Takarmanyrépa 50 mm. eladó.
Alsókirálysor 11. sz.

Egy 5 oktatós jökarban lévő
szőlő, gazdálkodásra alkalmas
építélettel eladó. Tudakozni B. Hor-
vath Józsefnél, Maroshegy lehel.

Kilátottuk felvetetik Knazo-
vilky dunaújvárosban.

Takarmanyrépa több száz mé-
termázsra akár kicsinyben, akár
nagyban Kisfaludpusztán eladó.

Ruhafesték, minden színben,
kipróbált jó minőségű csmagja
50 fillér. Kereskedőknek 300
csmag K 94— frankó utánvétellel
szállt Friedmann Hermann, Szat-
mar, Deák ter 68.

Nagy konyhakert felesbe kiadó.
Cím: Kelemen szerkesztő, Budaf-
ut 23. sz.

Uránia-színház

Pénteken, március 15-én:
Egynapos műsor!

Embergyűlölő.

Dráma 4 felvonásban.
Remek kiegészítő műsor.
Rendes helyárak.
Előadások fél 7 és fél 9 órakor.

Apolló-színház.

Péntek, szombat, vasárnap,
március hó 15, 16 és 17-én:
A VÖRÖS SAMSON.
Dráma 5 fejezetben.

Főszereplők:
Csortos Gyula, Lenkffy Ica,
Uray Tivadar.
Előadások pénteken, és szom-
baton fél 7 és fél 9 órakor.
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.
Rendes helyárak.